

Stanowisko nr 58/2016
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 11 lutego 2016 r.

w sprawie regulaminu przyznawania stypendiów naukowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu

Po rozpatrzeniu, na wniosek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 stycznia 2016 r. (pismo DSW.6101.2.2106.1.PS), regulaminu przyznawania stypendiów naukowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu (zwanego dalej: Regulaminem), Rada Główna – stosownie do art. 21 ust.1 pkt 39 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 roku Nr 14 poz. 176, z późn. zm.), art. 236 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.), art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2006 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 46 poz. 328), art. 1 pkt 3) i 5) ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 2012 poz. 1553, z późn. zm.) oraz uchwały nr 240/2011 Rady Głównej **negatywnie** opiniuje zasady Regulaminu.

Uzasadnienie

1. §4 Zarządzenia nr 7 2015/2016 Rektora WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 20 stycznia 2016 powoduje, że regulacja ma charakter otwarty (brak określenia przynajmniej maksymalnej wartości funduszu na dany rok) co jest niezgodne z treścią §2 pkt 3) i 16) Uchwały nr 240/2011 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 września 2011 (dalej: Uchwała Rady).
2. Zarządzenie nie zawiera określenia źródła lub źródeł funduszu stypendialnego co jest niezgodne z §2 pkt. 2) cytowanej wyżej Uchwały Rady. Powstaje problem jaki organ ma kompetencje do określenia tych źródeł bowiem Fundusz utworzył Rektor, a źródła i sposób jego sfinansowania uchwalili Senat Szkoły.
3. W opinii Rady Głównej osoba dokonująca darowizny na rzecz przedmiotowego Funduszu Stypendialnego powinna być wyłączona z grona stypendystów, a nie tylko mieć karencję do korzystania z nich w okresie 24 miesięcy. Ponadto należy poprawić redakcję §2 ust.5 gdyż osoba prawna, o której mowa w ust.3 lit. b. nie może być stypendystą.
4. W preambule Regulaminu mowa o tym, że stypendium ma motywować pracowników naukowo-dydaktycznych Szkoły do podejmowania działalności naukowo-badawczej natomiast w §2 ust. 1 i §3 ust.1 wymienia się trzy kategorie pracowników w tym pracowników dydaktycznych, co jest kontrowersyjne z punktu widzenia intencji przepisu art. 21 ust. 1 pkt.39 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.
5. Rozwiązania w regulaminie są niespójne. W §1 ust.1 mowa o pracownikach posiadających **wyróżniające osiągnięcia** w pracy naukowej oraz przygotowujących rozprawę doktorską lub postępowanie habilitacyjne natomiast w §3 ust.1 o nauczycielu akademickim, który nie otrzymał **negatywnej oceny okresowej**, bez określenia jej charakteru i który spełnia co najmniej jeden z 9 warunków, w tym takie działania, które dopiero zmierzają do pewnego rezultatu (np. przygotowuje publikację

celem zamieszczenia w recenzowanym czasopiśmie naukowym lub przygotowuje wystąpienie na konferencję naukową).

6. W Regulaminie występuje niestaranna redakcja dotycząca tych samych kwestii (np. w §1 mowa o postępowaniu habilitacyjnym zgodnie z przepisami ustawy o stopniach i tytule naukowym a w §3 ust.1 lit. b mowa o rozprawie habilitacyjnej, także w §4 ust.5 lit.a a nadto w innych fragmentach). Podobnie raz mowa o rozprawie doktorskiej raz o pracy doktorskiej. W §3 ust.1 mowa o warunkach, zaś w §4 ust. 1 te warunki stają się zadaniami.
7. Wątpliwości interpretacyjne nasuwa redakcja §3 ust. 2. Chodzi o to czy określenie „jedno stypendium” dotyczy danego warunku/zadania opisanego §3 ust. 1 pod lit.a-i w danej edycji czy też całego okresu obowiązywania Regulaminu? Nie wyjaśnia tego ani sankcja w postaci 24 miesięcznej karencji w przypadku obowiązku zwrotu stypendium (nie wiadomo dlaczego w tym miejscu Regulaminu usytuowanej) ani konkretyzacja zapisu w §4 ust.3. Czy w szczególnym przypadku można przyjąć, że osoba przygotowująca wystąpienie na konferencję (pytanie czym jest wystąpienie?) może w każdej edycji otrzymać stypendium? Ponadto istotny jest okres na jaki to stypendium może być przyznane na ten rodzaj warunku/zadania!
8. W §4 ust.4 mowa o ocenie dokonywanej przez członków Komisji Stypendialnej uwzględniającej osiem okoliczności. Nie wiadomo jednak czy okoliczności te mają charakter dyskryminacyjny czy uznaniowy a jeżeli uznaniowy to jaka jest wycena tego uznania w ocenie Komisji? Niektóre okoliczności opisane pod lit. a-h budzą wątpliwości. Np.:
  - kryterium zgodności prac naukowych pracownika (a nawet tematyki) z potrzebami organizacyjnymi Uczelni obarczone jest wysokim ryzykiem prymatu użyteczności praktycznej nad poznaniem naukowym (§4 ust.4 lit.a-e);
  - w §4 ust.4 lit. b mowa o kierunku studiów doktoranckich pracownika mimo tego, że w §3 jako warunek wskazano jedynie przygotowywanie pracy doktorskiej; podobnie w odniesieniu do „prac habilitacyjnych”;
  - co z pozycją naukową czasopisma? Jak ma być oceniana w kontekście zgodności z profilem Uczelni? A jak będzie bardzo prestiżowa ale niezgodna z profilem?
  - jak wycenić pozycję naukową wydawnictwa?
  - jak wycenić opinię bezpośredniego przełożonego?Generalnie Rada stwierdza, że kryteria wskazane w Regulaminie nie wyczerpują warunku określonego w §2 pkt. 8 uchwały Rady a sposób ich zredagowania stwarza ryzyko niejednolitego stosowania w odniesieniu do wniosków o stypendia.
9. Regulamin nie zawiera określenia sposobu porządkowania wniosków o stypendia w ramach czterech grup zwanych „rangami” oznaczonymi literami od a do e. Nie wiadomo także czy na poszczególne „rangi” przyznawana będzie pula środków czy też kolejne rangi mają charakter rezydualny i wnioski zakwalifikowane do nich będą rozpatrywane dopiero gdy zaspokojone zostaną potrzeby na stypendia w wyższej lub wyższych „rangach”, choć §6 ust.8 wskazuje raczej na jednorodność listy rankingowej.

Ogólnie w Regulaminie brak procedury wyceniania poszczególnych wniosków umożliwiających ich jednoznaczne hierarchizowanie a pozostawione jest to do swobodnego uznania Komisji Stypendialnej (§7 ust.5).

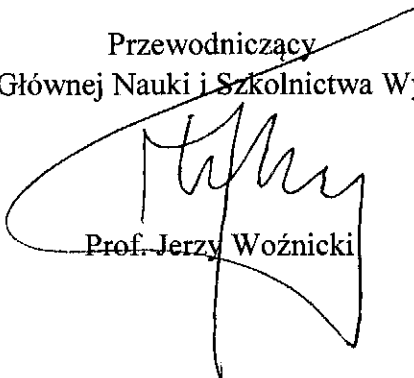
10. W składzie Komisji Stypendialnej brak przedstawiciela samorządu doktorantów, co naruszałoby wymóg określony w Uchwale Rady (§2 pkt. 15), jeżeli taki istnieje w WSPiA.
11. Problemem jest czy Komisja Stypendialna wydaje decyzje (§6 ust. 3 i §7 ust.1) czy podejmuje uchwały (np. w kwestii list rankingowych kandydatów), które wykonuje odpowiedni organ Szkoły. Kwestia ta jest uzasadniona m.in. tym, że we wzorze decyzji komisji stypendialnej w sprawie stypendium obok podpisów członków komisji ma znaleźć się podpis kanclerza .
12. Niejasna jest sprawa korelowania liczby stypendiów z ich wysokością i okresem pobierania. Regulamin nie daje podstaw do rozwiązania tych kwestii. Poważne wątpliwości budzi także redakcja §7 ust.1 zarówno co do jego zakresu jak np. tego że decyzja o odmowie przyznania stypendium wymaga uzasadnienia a podstawą jest ranking. Można by liczyć, że w szkole wyższej o specjalności administracja takie problemy nie powinny występować w przygotowywanych dokumentach.
13. Należy dokładniej określić podstawę miesięcznej stawki stanowiącej maksymalną miesięczną wysokość stypendium o której mowa w §8 ust.1. Chodzi zarówno o podstawę prawną jak i wybór właściwej kategorii do konkretnego wniosku. Poprawniej należałoby także zredagować ostatnie zdanie w tym ustępie (np. ... według wysokości obowiązującej w dacie przyznania stypendium).
14. W przypadku niektórych zadań wskazanych w §4 ust. 4 zakres korzyści wynikających ze stawki wynagrodzenia, przelicznika, o którym mowa w §8 ust.2 a także okresu wypłacania stypendium stwarza przesłanki do twierdzenia, że koncepcja przyznawania stypendium naukowych ma bardziej charakter inżynierii finansowej, w związku z kosztami pracy i rozwiązaniami podatkowymi, niż jest stymulatorem rozwoju naukowego.
15. Zgodnie z dyspozycją §9 ust.3 Raporty okresowe opisujące „*opis zakresu wykonanych prac*” (red. oryginalna) składa się Rektorowi. Nie wskazano jednak jakich zadań te raporty dotyczą, kto i w jaki sposób dokonuje ich oceny, która może być wykorzystana dla tego czy stypendium będzie kontynuowane czy nie. Z kolei w §9 ust. 7 określono, że „W przypadku negatywnej oceny raportów okresowych Rektor kieruje sprawę do Komisji Stypendialnej, która podejmuje odpowiednią decyzję, od której stypendysta może się odwołać do Rektora. Z kolei, w przypadku negatywnej oceny sprawozdania końcowego Komisja Stypendialna może wnioskować do Rektora o zobowiązanie stypendysty do zwrotu stypendium. W tym przypadku jako instancję odwoławczą przewidziano Senat Uczelni, choć w odróżnieniu od innych sytuacji nie określono terminów.
Natomiast raporty końcowe wedle Regulaminu wnioskodawca a formalnie stypendysta zobowiązany jest przedstawić Komisji Stypendialnej ale tylko gdy okres pobierania stypendium przekracza 12 miesięcy.
16. §9 ust.11 lit. a przewiduje możliwość utraty prawa do stypendium (literalnie uprawnienia do świadczeń stypendialnych) oraz zwrotu „pobranej kwoty stypendium” gdy pracownik (nie wiadomo dlaczego nie stypendysta) nie składa „*sprawozdań z przebiegu pracy naukowej*”. Jednak ani wcześniej ani później w Regulaminie nie ma mowy o takich sprawozdaniach.
17. W treści Regulaminu kilkakrotnie występuje kwestia studiów doktoranckich. Rada zwraca uwagę, że uczestnictwo w studiach doktoranckich nie jest warunkiem starania się o stypendium (§1 i §3 ust.1 lit.c) natomiast §4 ust.4 lit.b wskazuje jako kryterium

oceny kandydata „przydatność kierunku studiów doktoranckich pracownika w realizacji procesów naukowo-dydaktycznych Uczelni”. §9 ust.1 lit.c zobowiązuje stypendystę do „zaliczenia egzaminów przewidzianych programem studiów doktoranckich”. Wreszcie skreślenie stypendysty z „listy studiów doktoranckich” skutkuje obowiązkiem zwrotu pobranego stypendium od ostatniego raportu okresowego. Rada zwraca uwagę na konieczność uspoźnienia kryteriów i rozwiązań regulaminowych.

18. Istotnych modyfikacji wymagają także załączniki do Regulaminu.

Stanowisko otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki